

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se
Dnr S2021/05144

Remissvar: Vilja välja vård och omsorg – En hållbar kompetensförsörjning inom vård och omsorg om äldre (SOU 2021:52)

Huvudbudskap

Sveriges Tandläkarförbund välkomnar att kompetensförsörjningen inom vård och omsorg om äldre lyfts. Sveriges Tandläkarförbund vill här påpeka vikten av att involvera tandvården och tandläkarna när äldres vård och omsorg diskuteras.

En god munhälsa påverkar starkt personens välbefinnande och livskvalitet. Att inte ha smärta eller infektion i munhålan, att kunna äta och tala, kan vara avgörande för det goda livet under ålderdomen. Därför är det viktigt att satsa på tidiga förebyggande insatser och vid behov tidiga tandvårdande åtgärder för att undvika att äldres munhälsa försämras.

Samverkan mellan olika kompetenser

Utredningen beskriver att vården och omsorgen om äldre på många håll är fragmenterad. Man skriver också att samverkan mellan olika yrkesgrupper är nödvändig för att skapa en vård och omsorg av hög kvalitet. Vidare skriver man att det behövs specialistkompetens från läkare, sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, dietister med flera för att säkerställa att olika perspektiv tillgodoses (jmf s 17-18 och s 170-173).

Tandläkarna ingår säkerligen i kategorin ”med flera”, men nämns inte explicit i utredningen. Sveriges Tandläkarförbund vill här understryka vikten av att ta med tandvårdens personal när äldres vård och omsorg planeras.

Äldres munhälsa är särskilt utsatt under perioden som den friska oberoende äldre sakta går mot ett alltmer ökat omsorgsberoende. Ohälsa i munnen orsakad av plackbeläggningar, karies och tandlossning innebär bakterietillväxt i munhålan. Studier har visat att dessa bakterier från munhålan kan sprida sig till andra organ och leda till en rad sjukdomar såsom lunginflammation och hjärt- och kärlsjukdomar. Infektioner och förlorade tänder kan dessutom innebära att det är svårt eller gör ont att tugga.

Sveriges Tandläkarförbund

Detta påverkar näringsintaget och kan i värsta fall leda till undernäring och ökad risk för fallolyckor i hemmet. Förutom stort lidande för individen leder det till ökade kostnader för regioner och kommuner. Det är därför av stor vikt att även tandvårdens personal involveras som en självklar del i vården och omsorgen av äldre.

Personcentrerad vård och förebyggande insatser

Utredningen berör initiativet att inrätta funktionen medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) (s 170-173). Utredningen välkomna detta initiativ som ett led i att värna det förebyggande och rehabiliterande arbetet.

Sveriges Tandläkarförbund vill här understryka vikten av att även tandvården inkluderas när förebyggande insatser diskuteras. I linje med diskussionerna om MAR har Sveriges Tandläkarförbund i olika sammanhang föreslagit att funktionen munvårdsombud eller medicinskt ansvarig specialkunnigtandvårdsperson (MAT) inrättas hos kommuner och privata utförare. Det finns redan flera goda exempel på samverkan och arbete för att nå individer som bor på särskilt boende med tandvård. Utvärdering av en sådan strukturell samverkan visar positiv effekt på de omsorgsberoendes munhälsa. Det arbetet behöver utökas och standardiseras för att även nå personer som bor hemma.

Med vänlig hälsning
Sveriges Tandläkarförbund

Chaim Zlotnik
Ordförande